

Til alle kommuner

MINISTEREN

J.nr. M 2034-0375

Spildevandsrensning i det åbne land

Den - 6 MAJ 2002

Jeg har i løbet af det sidste par måneder været på besøg i alle landets amter, og har i den anledning også mødt med kommuneforeningerne.

Der har fra kommunernes side været stor interesse for at drøfte den indsats, som kommunerne er i gang med som opfølgning på loven om spildevandsrensning i det åbne land, der blev vedtaget af Folketinget i 1997.

Det er mit generelle indtryk, at mange kommuner finder indsatsen uforholdsmæssigt dyr – såvel for den enkelte ejer som for de kommunale kloakforsyninger. Desuden er det mit indtryk, at mange kommuner er tilbageholdende med at gå i gang med at give påbud, idet der hersker usikkerhed om hvilke renseløsninger, der er miljømæssigt forsvarlige, samt om, hvornår der findes typegodkendte minirenselanlæg.

Jeg har nu haft lejlighed til at revurdere hele loven om spildevandsrensning i det åbne land og det grundlag, som den i 1997 blev vedtaget på.

Miljømæssig baggrund

Der har gennem mange år været bred enighed om, at de mål, som amterne har fastsat for vandløb og søers biologiske kvalitet, skal nås. Kun omkring 40 % af målestationerne for de ferske vande overholder den fastlagte målsætning. Efter at der er gennemført store forbedringer på de kommunale renselanlæg og de industrielle

Miljøministeriet
Departementet
Højbro Plads 4
1200 København K

Tlf. 33 92 76 00
Fax 33 32 22 27
Telex 42 230 milmin dk
E-post (Internet): mem@mem.dk

egenudledere, er udledningerne af forurenende stoffer reduceret væsentligt. Derfor er utilstrækkeligt rensset spildevand fra ejendomme i det åbne land nu den væsentligste årsag til den manglende opfyldelse af vandløbenes mål. Hertil kommer, at Danmark også er forpligtet af EU's vandrammedirektiv til generelt at opnå, hvad der betegnes som "god økologisk tilstand" i de ferske overfladevandsområder inden 2015.

Jeg må derfor konstatere, at det er nødvendigt at forbedre spildevandsrensningen på en række af ejendommene i det åbne land.

Kun påbud hvor det er miljømæssigt begrundet

Amterne fastlægger i regionplanerne målene for de enkelte vandområder og udpeger de forureningsfølsomme vandløb og søer. Efter en konkret vurdering af tilstanden i vandløb og søer fastsætter amterne den rensklasse, som spildevandsudledningerne i det åbne land skal leve op til. På baggrund af amternes regionplaner fastlægger kommunerne i spildevandsplanerne kombinationen af kloakering, nedsivning og lokal rensning med henblik på at opfylde regionplanens rensklasser.

Jeg vil gerne præcisere, at formålet med loven om spildevandsrensning i det åbne land alene er at forbedre spildevandsrensningen i det åbne land med henblik på at opnå en forbedring af tilstanden i vandløb og søer.

Det har således ikke været hensigten med loven at gennemføre en generel forbedring eller opdatering af spildevandsanlæggene i det åbne land. Det har med andre ord ikke været ideen med denne lov, at der skal påbydes forbedringer til eksisterende nedsivningsanlæg, til anlæg med små bundfældningstanke, eller i øvrigt påbydes, at anlæg opdateres til, hvad der ville blive krævet i dag for at få tilladelse.

Der kan dog – som hidtil – være andre miljømæssige begrundelser for at meddele påbud til sådanne anlæg. Det kan f.eks. være uhygiejniske forhold, opstuvning af spildevand, eller at der ved målinger i indvindingsboringer kan konstateres en spildevandspåvirkning. Et sådant påbud efter miljøbeskyttelsesloven forudsætter, at kommunen i det enkelte tilfælde kan redegøre for de miljømæssige hensyn, der ligger

til grund for påbudet. Endvidere skal nye anlæg naturligvis etableres i overensstemmelse med de regler og forskrifter, der gælder i dag, ligesom der kan være grundlag for at gribe ind over for ulovligt etablerede eller ulovligt fungerende anlæg, og anlæg hvor forudsætningerne for tilladelsen er ændret væsentligt.

Med mindre andre konkrete omstændigheder ved det enkelte anlæg efter kommunens vurdering begrundes, at der meddeles påbud, skal påbud om forbedret spildevandsrensning således kun gives til ejendomme, der udleder til vandområder, hvor målsætningen ikke er opfyldt, og hvor spildevandsudledningerne fra ejendommene i det åbne land er en medvirkende årsag – om end ikke den eneste – til, at målsætningen ikke er opfyldt.

Billige decentrale løsninger bør anvendes

Jeg lægger meget vægt på at få mest miljø for pengene, og på baggrund af møderne med kommuneforeningerne ser det for mig ud til, at der er et behov for at nytænke de løsninger, der skal anvendes for ejendommene i det åbne land. Kommunerne bør ikke ukritisk udvide de egentligt kloakerede oplande, men i stedet anvende decentrale og mere prisbillige renseløsninger. Det er f.eks. nedsivningsanlæg, biologiske sandfiltre, rodzoneanlæg, pileanlæg, minirenselanlæg m.m.

Med hensyn til den generelle bekymring for, at nedsivningsanlæg skulle forurene grundvandet, kan jeg henvise til, at Miljøstyrelsen i 2001 offentliggjorde en undersøgelse af en række nedsivningsanlæg. Undersøgelsen viste, at der ikke var nogen betydende påvirkning af grundvandet fra anlæggene. Der er i øvrigt heller ikke fra udlandet kendskab til, at velanlagte nedsivningsanlæg har forurennet grundvandet.

Det er derfor min vurdering, at nedsivningsanlæg er en god og langsigtet løsning, forudsat at reglerne for etablering af nedsivningsanlæg følges.

Miljøstyrelsen har oplyst mig om, at det er muligt at etablere et hævet nedsivningsanlæg, hvis der ikke er tilstrækkelig afstand til grundvandspejlet til at lave et almindeligt nedsivningsanlæg. Hvis den eksisterende jordbund er uegnet til nedsivning, er det muligt at nedsive

spildevandet ved at etablere et mileanlæg eller et biologisk sandfilter uden membran, således at spildevandet renses i sandmilen/sandfilteret.

/. For uddybning af tekniske spørgsmål om anlæggene kan jeg henvise til vedlagte litteraturliste, udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Nedsivningsanlæg og pileanlæg kan leve op til alle rensklasserne, der gælder for det åbne land, og biologiske sandfiltre kan leve op til rensklasserne uden fosforfjernelse, dvs. rensklasserne SO og O. Der udføres p.t. forsøg med fosforfjernelse i biologiske sandfiltre med positive resultater.

Med hensyn til minirenselanlæggene har der vist sig en række uforudsete praktiske problemer for anlægsproducenterne med at leve op til kravene i typegodkendelsesordningen. Baseret på oplysninger fra producenterne forventer Miljøstyrelsen, at det første typegodkendte anlæg vil være klar i efteråret 2002. I alt fire minirenselanlæg er i øjeblikket til afprøvning.

Jeg mener, at der i dag findes en bred vifte af renseløsninger, der kan etableres for mellem 10.000 kr. og 50.000 kr. inkl. moms, og de fleste af dem har meget lave driftsomkostninger. Jeg mener således, at det skulle være muligt for langt de fleste kommuner at gå i gang med at give påbud. Hvis der er tale om områder, hvor der er behov for fosforfjernelse, og hvor nedsivning ikke er mulig, kan det dog være relevant at afvente, at der findes typegodkendte minirenselanlæg.

I de fleste tilfælde vil investeringerne være af en sådan størrelsesorden, at der ikke vil være økonomisk incitament for grundejerne til at indgå kontraktligt medlemskab af kloakforsyningen, når det årlige vandafledningsbidrag medregnes.

Jeg vil opfordre de kommuner, som har planlagt relativt dyre løsninger, til at genoverveje, om det ikke er muligt at etablere billige decentrale løsninger.

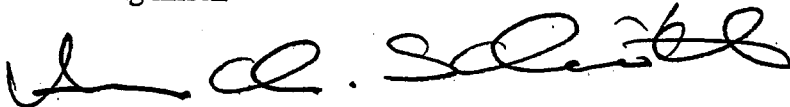
Tidshorisont for indsatsen

Tidsplaner for indsatsen på spildevandsområdet fastsættes i de kommunale spildevandsplaner. Det er således kommunerne, der har det

fulde ansvar for at fastsætte tidsplanen for gennemførelsen af den forbedrede spildevandsrensning i det åbne land. Miljøstyrelsen laver hvert år som led i Vandmiljøplanens Overvågningsprogram opgørelser over status for indsatsen i det åbne land. Den seneste opgørelse bygger på de data, der forelå ultimo 2000, der er indberettet af amterne i foråret 2001. Ultimo 2000 havde 50 kommuner vedtaget en spildevandsplan for det åbne land.

Ud fra opgørelser, som Miljøstyrelsen har lavet på baggrund af 50 kommunale spildevandsplaner for det åbne land, kan jeg forstå, at hovedparten af de planlagte forbedringer i de 50 planer er planlagt gennemført inden 2006. Miljøstyrelsen har på denne baggrund skønnet, at hele indsatsen på landsplan vil være gennemført omkring 2010. Jeg synes, at denne tidshorisont ser fornuftig ud, og der opnås herved en jævn investeringstakt, der også sikrer, at vi lever op til vandrammedirektivets forpligtelser.

Med venlig hilsen

Hans Chr. Schmidt

Kopi sendt til:

Alle amter

Kommunernes Landsforening

Amtsrådsforeningen

Litteraturliste vedrørende spildevandsløsninger i det åbne land

Rodzoneanlæg op til 30 PE,
Miljøstyrelsens serie: Vejledning fra Miljøstyrelsen. nr. 1 1999
www.mst.dk

Nedsivningsanlæg op til 30 PE,
Miljøstyrelsens serie: Vejledning fra Miljøstyrelsen. nr. 2 1999
www.mst.dk

Biologiske sandfiltre op til 30 PE,
Miljøstyrelsens serie: Vejledning fra Miljøstyrelsen, nr. 3 1999
www.mst.dk

Rensning af spildevand i det åbne land – oversigt over løsningsmuligheder, DANAS, 2001
www.danasdk.dk

Danske Pileanlæg, Stubsgaard, Anke, DHI – Institut for Vand og Miljø, 2001
Miljøstyrelsens serie: Økologisk byfornyelse og spildevandsrensning, nr. 5 2001
www.mst.dk.

Miljøkonsekvenser ved nedsivning af spildevand renses i økologiske renselanlæg sammenlignet med traditionel nedsivning. Hasling, Arne Bernt; Kjølholt, Jesper; Jørgensen, Karl Richard, COWI, Rådgivende Ingeniører A/S, 2001.
Miljøstyrelsens serie: Økologisk byfornyelse og spildevandsrensning, nr. 11 2001
www.mst.dk.

Erfaringer fra og undersøgelser af pilerenseanlæg i Tappernøje, Holtze, Annette; Backlund Arne, Storstrøms Amt, 2001
Miljøstyrelsens serie: Økologisk byfornyelse og spildevandsrensning, nr. 17 2001
www.mst.dk.

Beplantede filteranlæg til rensning af spildevand i det åbne land, Brix, Hans, Wetland Ecology & Management Services, Johansen, Niels-Henrik, Envicare Aps, 2001
Miljøstyrelsens serie: Økologisk byfornyelse og spildevandsrensning, nr. 20 2001
www.mst.dk.

Håndbog i kloakmesterarbejde, Entreprenørbranchens Forlag, 2001